

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

CENA PRENUMERATY: Miesięcznik z przesyłką pocztową 3 zł.

Diabli odbierających pismo na miejscu 1 zł 25 gr. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Poczcie Kasa Opatrznościowa Nr. 4222.

Sklep „Goniec Czeszochowski”, ul. Fanny Marji nr. 25. — Telefon nr. 53.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

Czeszochowa, ul. Fanny Marji nr. 25. Skrz. poczt. 45

Redaktor lub jego zastępca przyjmują codziennie wszystkim dni świątecznych od godz. 10-2 po poł. Rekonesów nadesłanych za darmo.

CENY OGŁOSZEŃ: Za pierwszą linię wiersza 40 gr. w tygodniu

wiersz napisowy 25 gr., każdy dalszy wiersz po 15 gr. Najniższe ogł. drobne 10 gr. Ogłoszenia zamknięte i matrycowe 50 proc. drożej. Ogłoszenia zaprzeczane 150 proc. drożej. W numerach świątecznych i świątecznych ceny o 25 proc. droższe. Ogłoszenia składowe, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 100 proc. droższe.

Zamykająca się brama do Bałtyku.

Zagadnienie Prus Wschodnich, zwanych także „krajem czarnego krzyża” od żyjących tam jeszcze dzisiaj tradycji Zakonu Krzyżackiego, jest tak ważne, że ze zdumieniem stwierdziliśmy, że brak szerszego zainteresowania się tą kwestią w Polsce.

Po pewnym ożywieniu w okresie walki plebiscytowej o Warmię i Mazury problemat wschodniopruski zginął niemal całkowicie ze szpałt prasy polskiej, a w życiu naszego społeczeństwa raz na dłuży czas zaledwie wypływa na powierzchnię ogólnego zainteresowania.

Ostatnio właśnie okresem takiego powszechnego zainteresowania się kwestią Prus Wschodnich było 10-letnie plebiscytu na Warmię, Mazurach i Powiślu. We wszystkich niemal miastach Polski odbyły się wielkie manifestacje narodowe na rzecz tych ziem niewyzwolonych. Życzyć by tylko sobie należało, aby ten powszechny zapęt, który smutną rocznicą plebiscytu wywołała w Polsce, utrzymał się już stale wśród naszego społeczeństwa i stał się tym fundamentem naszej akcji o wyzwolenie ziem polskich za kordonem pruskim.

Na razie jednak nie wielu jest w Polsce ludzi, którzyby się szczerze i ofiarnie zajmowali losem rodaków naszych za kordonem. A już najmniej jest w Polsce tych, którzy w Prusach Wschodnich widzą strategiczny i gospodarczy interes państwa o doniosłym wielce znaczeniu.

Co do pierwszej sprawy, to z ubolewaniem stwierdziliśmy, że wyraźnie, że los ludności polskiej na obszarze Prus Wschodnich jest naprawdę opłakany i pożałowania godny. Wraz z unormowaniem życia po plebiscycie ustały wprawdzie tu i ówdzie najgorsze akty gwałtów i szikan, ale za to niezmiernie i systematycznie polityka pruska wynaradawiania, w której Prusacy celują — stosowana jest wobec ludności polskiej bezwzględnie.

Trudno w ramach jednego artykułu przytoczyć wszystkie fakty, dotyczące braku najmniejszego równouprawnienia ludności polskiej na tych terenach. Wystarczy wspomnieć choćby ten fakt, że Polacy na Warmię i Powiślu nie mogą dzieci swe kształcić w polsku, zazdroszczą wprost Niemcom w Polsce, mającym wszelkie swobody i przywileje, przepisane traktatem mniejszościom narodowym.

Najsmutniej przedstawia się sytuacja na Mazurach, gdzie wiekowa germanizacja gotuje się już do zbierania ostatecznych plonów. Ostatnią prawie placówką polską, jaką było pismo „Mazur” w Szczytnie, nianusio jeszcze w roku 1920 zlikwidować ze względu na niesłychane szkany i przesładowania ze strony hakaty pruskiej. Cicha tragedia ludu mazurskiego zbliża się więc ku ostatecznemu końcowi. Niedługo tylko wicher żalności zawodzić będzie ponad cmentarzykiem sprawy polskiej na Mazurach.

Jeżeli weźmiemy nawet pod uwagę tylko Warmię i Powiśle, to i co do tych terenów nie można mieć zbyt różnych poglądów. Faktem jest bowiem, że szeregi starych działaczy polskich mają tam, a na ich miejsce nie widać jeszcze godnych następców. Młode pokolenie trzyma się dziś jeszcze mocno polskości, ale jeżeli brakuje odpowiedzialnej podniety z wewnątrz i zewnątrz tego terenu,

młodzież zatracić może łatwo fiżjonomję polską.

Wiedzieć bowiem trzeba, że zarówno szkoła pruska (a brak polskich szkół w dostatecznej ilości), jak i kościół i wszelakiego rodzaju urzędy czynią harmonijnie tytaniczne wysiłki, aby ludowi naszemu wydrzeć ostatecznie język, ducha polskiego i odrębność narodu. Jeżeli więc Polska nie pospieszy ginącemu ludowi polskiemu na Warmię, Mazurach i Powiślu z ręką pomocą, staniami się świadkami ostatecznej zagłady żywiołu polskiego w tych stronach.

Z drugiej strony, jeżeli na Warmię i Mazurach braknie żywiołu polskiego, stracimy na zawsze istniejące dziś jeszcze moralne i polityczne prawa do tych terenów, które leżą o 100 kilometrów od Warszawy, serca Polski, mają dla nas doniosłe znaczenie. Ponadto zamknie się na zawsze brama, mająca nas w przyszłości zaprowadzić nad brzozi Bałtyku w granicach odpo-

wiadających przyszłemu rozwojowi potęgi mocarstwowej Polski.

Ala i pod względem gospodarczym Prusy Wschodnie nie powinny uchodzić uwadze polskiej. Przecież może raz nareszcie wejście w życie traktat handlowy z Niemcami w swobodniejszych niż dziś granicach, a wtedy w Prusach Wschodnich znajdziemy rynek zbytu na polskie surowce, najkorzystniejszy dla nas ze względu na to, iż teren ten przytyka bezpośrednio do granicy naszego państwa, a odosobniony jest od Rzeszy Niemieckiej. Dla kupiectwa naszego i przemysłu, podobnie jak dla kupiectwa i przemysłu Prus Wschodnich otwarłyby się wówczas szerokie perspektywy i nieprzewidziane dziś możliwości.

Problemat wschodniopruski jest więc dla Polski nie tylko przedmiotem troski o los i dole mieszkających tam Polaków, ale równocześnie powinien być przedmiotem rozważań gospodarczych, z których — co nie jest wykluczone — wyłonić się może ze wszechmiar korzystna dla Polski rzeczywistość polityczna.

L. L.

Niepokój Anglii

z powodu niemieckich zbrojeń na morzu.

London. — Rzeczoznawca floty „Daily Telegraphu” z okazji pierwszej jazdy próbnej uowego niemieckiego krążownika „Ersatz Preussen”, która ma się odbyć w dniach najbliższych, w sensacyjnej formie zwraca uwagę na innowacje w konstrukcji i budowie okrętów wojennych, jakie można zauważyć w ostatnim czasie u niektórych państw kontynentalnych.

Trzy nowa jednostki wojenne — wedle zdania sprawozdawcy — są służą na specjalną uwagę: 1) Budowa krążownika „Ersatz Preussen”, który to okręt zdaniem angielskich rzeczoznawców floty, przesciga daleko inne również najnowszej konstrukcji krążowniki o pojemności 10 tys. ton i wyposażone w 20-centymetrowe działa, 2) stworzenie nowego włoskiego krążownika o pojemności 5,250 ton, który mimo swej szybkości 37 węzłów na godzinę jest tak silnie uzbrojony, że wartość nowych francuskich również znakomitych jednostek jest silnie zakwestjonowana, 3) budowa francuskiej łodzi podwodnej „Surcouf”, która jest tak ciężko uzbrojona, że zwalczanie jej przy pomocy in-

nych łodzi podwodnych okazuje się rzeczą niemożliwą.

Największe jednak znaczenie zśród wymienionych jednostek przypisać należy — tak twierdzi rzeczoznawca „Daily Telegraphu” — krążownikowi „Ersatz Preussen”.

Poza różnymi innowacjami w samej budowie i urządzeniu, najdotądniejszą cechą tej pływającej twierdzy wydaje się olbrzymi promień jej działania, który obliczony jest na 18 tys. mil morskich.

Za wyjątkiem jedynie największych krążowników bojowych, żaden inny okręt nie może się przeciwstawić krążownikowi typu „Ersatz Preussen”. Okrety o pojemności do 10 tys. ton są wobec niego zupełnie bezsilne, zaś jednostki większe nie posiadają wystarczającej szybkości. W angielskich kołach politycznych panuje zdanie, iż jest złą polityką budować wyłącznie krążowniki 10-tysięcznotonne, jak to czyni dotychczas rząd angielski, gdyż okręty te posiadają wobec budujących się obecnie na kontynencie nowych jednostek właściwie, tylko fikcyjną wartość.

Rewolta Komunistyczna

nad Chinami.

Szanghaj. — Wedle ostatnich wiadomości, rewolucja komunistyczna w Chinach przybiera coraz groźniejsze rozmiary. Komuniści już obecnie zajął organizować w obsadzonych przez nich prowincjach system sowiecki.

Miasto Szang-Sza znajduje się obecnie znowu w rękach komunistów. Jak wiadomo miasto to zdo było zostało w ub. tygodniu przez oddziały czerwone, lecz następnie za okupem w wysokości 500 tysięcy dolarów, złożonych przez rząd nankijski, opróżnione.

Obecnie jednak komuniści z powrotem obsadzili miasto, zarabiając w ten sposób na czysto 500 tysięcy dolarów. Wojska rządowe po większej części przeszły do szeregów komunistycznych.

Cudzoziemcy w wielkiej panice opuszczają tereny zajęte przez wojska czerwone, gdzie grozi im utrata życia i mienia.

Z Japonii wydelegowano ostatnio 6 wielkich krążowników bojowych do wód chińskich, przeznaczonych dla ochrony obywateli japońskich w zagrożonych prowincjach.

Japoński konsul w Szanghaju wezwał wszystkich znajdujących się w strefie zagrożonej cudzoziemców do natychmiastowego opuszczenia swoich dotychczasowych siedzib. Zajęcie miasta Hankau przez komunistów spowodowane jest w najbliższych godzinach.

Szanghaj. — Oddziały komunistyczne w Czangszu zaczęły ostrzeliwać kanonierkę amerykańską „Palon”, która odpowiedziała ogniem, zmuszając napastników do przerwania ataku. Jeden marynarz amerykański został ranny.

Także kanonierki włoska i japońska były ostrzeliwane przez komunistów.

Sytuacja polityczna w Niemczech.

Życie polityczne Niemiec stoi w chwili obecnej pod znakiem gorących wyborów do nowych wyborów. Obok problemu wyborów parlamentarnych opinie berlińska absorbuje jednak w wielkiej mierze mierze również sprawa dalszego kształtowania się stosunków między centrum a partią socjal-demokratyczną, stanowiącymi jak wiadomo, trzon dzisiejszej koalicji rządowej w Prusach. Podczas gdy w parlamencie Rzeszy doszło — jak wiadomo — do definitywnego zerwania między socjalistami a stronnictwami mieszczańskimi, w Prusach udało się premierowi Braunowi zachować dotychczasowy stosunek wzajemnej współpracy wszystkich stronnictw koalicyjnych. W prasie berlińskiej w czasach ostatnich ukazywały się wprawdzie już kilka razy wiadomości o zarysowaniu się rzekomych tarc między socjalistami a centrum w rządzie pruskim, ale, — jak dotychczas — wiadomości te niczem potwierdzone nie zostały. Narazie więc o jakimkolwiek rozłamie w koalicji pruskiej mówić jeszcze nie można, tem mniej, że socjal-demokratom — bardzo na tem zależy, by w rządzie pruskim wszystko pozostało przy starciu.

Sytuacja centrum nie jest w chwili obecnej łatwa, gdyż wszystkie stronnictwa mieszczańskie usiłują partję tę skłonić do zerwania z socjalistami. Pod wpływem akcji innych stronnictw mieszczańskich zwołał zarząd partii centrum w tych dniach posiedzenie swych członków, na którym dłuższe przemówienie wygłosił przywódca stronnictwa Dr. Kaas. Przemówienie Kaas było dla obecnych stosunków politycznych w Niemczech wielce charakterystyczne. Przewodniczący stronnictwa centrum, pozostający w bliskich stosunkach koalicyjnych z pruskimi socjal-demokratami, w ostry sposób napiętnował postępowanie socjal-demokratów pruskich (Brauna i Heilmanna) w parlamencie Rzeszy, wyrażając pogląd, że jako członkowie rządu koalicyjnego nie mieli prawa głosować przeciwko gabinetowi Brueninga. Dr. Kaas oświadczył, że istnieje tylko jedna partja Centrum, to znaczy, że nie może być żadnej różnicy między polityką frakcji centrowej w parlamencie Rzeszy a polityką centrowców w sejmie pruskim. Podobne oświadczenie złożył również poseł Hess, prezes frakcji centrowej w sejmie pruskim. I on oświadczył, że stronnictwo jego nie może pozwolić na to, by socjal-demokracy pruscy kontynuowali swą walkę przeciwko kanclerzowi Brueningowi. Oba powyższe oświadczenia miały być niewątpliwie ostrzeżeniem pod adresem socjal-demokratów, którzy niekiedy w walce swej z kanclerzem Rzeszy stosują metody bardzo ostre.

Socjal-demokracy niemieccy nie biorą jednakże pogrzeb centrowców zbyt poważnie jak to wynika z przemówienia posta Breitscheida, wygłoszonego w odpowiedzi na oba przemówienia powyższe. Breitscheid oświadczył, że posom socjal-demokratycznym w parlamencie niemieckim którzy równocześnie odgrywają czynną rolę w polityce prusk. nie można brać za złe, że głosowali przeciwko Brueningowi. Rząd Brueninga utworzony został bez socjalistów i nawet ostrzem swem był wprost przeciw-

ko nim skierowany. Mimo to socjaliści zoferowali rządowi swą współpracę, by utrwalił kanclerzowi przeprowadzenie reformy finansowej. Oferta socjalistów została jednak przez kanclerza odrzucona. Między zadaniami socjal-demokratów w wyborach do parlamentu Rzeszy a między ich zadaniami w Prusach istnieje zasadnicza różnica. Socjal-demokracy muszą dążyć do tego, by mniejszość, która obecnie stoi za Brueningiem i po wyborach była tylko mniejszością, Socjaliści pragną zachowania obecnej koalicji rządowej w Prusach, ale to bynajmniej nie oznacza, by z tego powodu mieli osłabiać swą akcję przedwyborczą.

Polemika powyższa między centrum a socjalistami w opinii niemieckiej wywołała wielkie zainteresowanie, mimo jednak jej ostrości nie przypuszczają się, by w najbliższej dobie w gabinecie pruskim dojdę miało do jakichkolwiek poważniejszych zmian.

TELEGRAMY

KORONACJA KRÓLA KAROLA.

Wiedeń. — Donoszą z Bukaresztu: W kołach politycznych słychać, że uroczystości koronacyjne mogą doznać zwłoki na przypadek, gdyby nie dało się w czas uregulować stosunku króla i królowej. Koronacja odbyłaby się wówczas, jak słychać, dopiero na wiosnę. Jednakowoż przygotowana koronacyjna trwają w dalszym ciągu, gdyż panuje nadzieja, że para królewska dojdzie do porozumienia. Sprawa uczestnictwa króla włoskiego w akcie koronacyjnym nie jest jeszcze rozstrzygnięta, na uroczystości przybędzie jednak z pewnością król jugosłowiański.

NARADY MINISTRÓW LITEMSKICH Z PREZ. SMETONĄ.

Kowno. — Wczoraj powrócił do Kowna z Czechosłowacji prezydent republiki Smetona.

Smetona miał początkowo wrócić dnia 15 bm. jednak ostatnie wypadki z Waldemarem przypięszyły jego powrót.

Na spotkanie prez. Smetony na granicę niemiecką udał się cały gabinet ministrów z premierem Tu białiem na czele. W wagonie salony Smetony poczynając od Eydtkunhem odbyło się nadzwyczajne posiedzenie Rady ministrów pod przewodnictwem samego prezydenta, na którym omawiana była sytuacja na Litwie.

CZESKIE KOMENTARZE O PRETENSJACH NIEMIECKICH.

Praga. — „Narodni Listy” cytują głosy szeregu pism polskich na temat ofensywy Niemiec przeciwko Polsce w kwestii zachodnich jej granic i stwierdzają, że opinia polska ma zupełnie wystarczające dane do jaknajenergiczniejszego występowania przeciwko propagandzie niemieckiej, która po opróżnieniu Nadrenji uważa, iż ma wolne ręce do rozwijania akcji na terenie międzynarodowym w sprawie rewizji granic wschodnich.

Pismo podkreśla, że Polska jest jednak zupełnie jednorodną w swych poglądach na kwestię nienuaruszalności granic i bez względu na różnice zapatrywań politycznych cały naród niezachwianie bronić będzie każdej piędzi ziemi ojczystej.

KOMUNISCI W PARYŻU ATAKUJĄ DZIECI WŁOSKIE.

Paryż. — Z okazji przybycia około tysiąca dzieci włoskich na oboz wakacyjny przyszło w Paryżu

do burd, wywołanych przez komunistów włoskich.

Na dworc kolejowym powitał ambasador włoski w Paryżu przybyłe dzieci. Kiedy je rozdzielono pomiędzy opiekunów, zbliżył się komunistki i towarzyszącym dzieciom osobom zrywali odznaczenia wojskowe, inni zaś zmierzali do ambasadora włoskiego.

Natychmiast przybyła policja i aresztowała trzech komunistów.

HITLER GŁOSI HASŁA ZABORCZE.

Berlin. — Na publicznym zgromadzeniu narodowych socjalistów przemawiał wczoraj Hitler, atakując na wstępie w ostrych słowach wszelką ideę międzynarodalną i pacyfistyczną. Główną przyczyną kryzysu jest, zdaniem Hitlera, brak dostatecznej przestrzeni na, której mogłoby się naród nie miecki swobodnie rozwijać. Możliwe są trzy sposoby rozwiązania tej kwestii: 1) zdobycie dodatkowej tereny, 2) zmniejszyć ludność, o raz 3) jeszcze bardziej uprzemysłowić kraj wraz ze spotęgowaniem eksportu towarów niemieckich.

Co do drugiego sposobu, t. zn. zmniejszenia się ludności, to byłoby to oznaką degeneracji — to zostawiała zatem dwie możliwości.

Co do industrializacji, to doprowadziła ona Niemcy do tego kryzysu, w jakim się one obecnie znajdują. Wreszcie — kończy Hitler — zarówno pierwszy, jak i trzeci sposób rozwiązania mogłoby nastąpić tylko drogą okrutną.

Zamach czekistów na następcę Kutiepowa.

Paryż. — Zastępca gen. Kutiepowa na stanowisku prezesa wojskowych organizacji rosyjskich na emigracji gen. Miller stał się ofiarą wypadku samochodowego, którego okoliczności każą przypuszczać, że był to zamach czekistów na jego życie.

Miller w towarzyszyły żony, córki i adiutanta kpt. Iziumowa wjechał samochodem z Epinez do Paryża. W pewnej chwili nadjechał z tyłu niebieski samochód ciężarowy, który z całą siłą uderzył w samochód Millera, powodując straszliwe karoserji.

Zbrodniczy szofer wyminał następnie gen. Millera i pełnym gazem odjechał do Paryża.

Wszyscy pasażerowie samochodu gen. Millera odnieśli rany, żona zaś i kpt. Iziumow tak ciężkie, iż musiano ich ulokować w szpitalu. Gen. Miller jest lekko ranny i przebywa w domu.

Policja paryska zajęła się wyśledzeniem niebieskiego samochodu ciężarowego.

SOCJALIŚCI NIEMIECCY GROZĄ.

Paryż. — „Excelsior” ogłasza wywiad z przewodniczącym niemieckiej frakcji socjalistyczno-demokratycznej Reichstagu Breitscheidem na temat niemieckich rozkopów wyborczych.

Breitscheid ocenia przypuszczalnie wyniki wyborów do Reichstagu bardzo sceptycznie, przypuszczając, że partia mieszczańska nie uzyska większości, chyba, że dołączą do koalicji z Hitlerowcami.

To rozwiązanie doprowadziłoby według Breitscheida prędzej lub później do wojny domowej w Niemczech.

Socjaliści niemieccy podnieśli, że socjaldemokracja nie zawaha się nawet przed użyciem siły, gdyby w Niemczech dojść miało do dyktatury wojskowej.

WYGNANIE TATARÓW Z KRZYMU.

Bukareszt. — W Stambule otrzymano wiadomość, iż władze sowieckie zarządziły ostatnio wysłanie z Krymu na Ural 25 tysięcy Tatarów. Zarządzenie to, narzucające przyszykanych do południowego klimatu Tatarów na choroby wskutek chłódów oraz na głód i nędzę, wywołało wielkie wrazenie w kołach tureckich. Komitet narodowy Tatarów krymskich zwrócił się do rządu tureckiego z prośbą o interwencję i pomoc. Charakterystyczne jest, że zarządzenie władz o wysiedleniu 25 tysięcy Tatarów z Krymu zbie-

Od wtorku 5 sierpnia i dni następn.

Potężne arc. filmowe!

TEATR „ODEON” DZIŚ!

potężne arcydzieło filmowe!

Realizacji RUPERTA JULJANA, niezapomnianego reżysera „Dziwczęcia z karuzeli” pod tytułem:

ŚMIERTELNA KRZYWDA

Wzruszający dramat z życia wiejskiego lekarza w 10 olbrzymich aktach.

W roli głównej: Niezrównany Rudolf Schildkraut oraz uroczą p. Wiergiłnia Bradford i jej partner mekki a naimy FRANK MARION stworzyłi film porwijający głębią uczuć, niecodziennie treści, jak również realizacją i cieniem prawdziwego geniuszu artystycznego.

Nad programem: RYWAŁ LINDBERGA (Wesoła forma w 3 aktach, z udziałem 100 aktorów i 1000 koni), oraz KRONIKA FILMOWA (Aktualności chwili bieżącej)

Na scenie: Występy Artystów Warszawskich Teatrów Rewjowych Na scenie: pod kierunkiem T. MERGLA

REWJETA

PRZYJDŹ NA HERBATKĘ

1. Uwertura. 2. W arkole sketch — wycinanka Osoby: Profesora — Ania Wolkowska. Zosia — Zofia Duranowska. Kazimierz — M. Halicki. Stasia — T. Mergiel. 3. To ta... Daj buzi ANNA WOLKOWSKA. 4. Przygodki warszawskiego strażaka TAD. MERGIEL. 5. ZOFIA DURANOWSKA w swoim nowym repertuarze. 6. Przyjdź do nas na herbatkę — finał — cały zespół. Kier. art. T. Mergiel.

Ceny miejsc zniżonej! Krzesła parterowe na wszystkie seanse tylko 1 złoty.

30. seans o 9.30.

gło się z ogłoszeniem w dziennikach sowieckich artykułu publicysty żydowskiego, Brajmana, o wielkich postępkach kolonizacji żydowskiej na Krymie i w Ukrainie. SITUACJA W RUMUNJI.

Wiedeń. — Donoszą z Bukaresztu:

W dzienniku „Patria” rozważa premier Maniu obecną sytuację we wnętrzu Rumunii. Premier oświadcza w swym wywiadzie, że wszystkie wiadomości o ciężkim położeniu są nieprawdziwe. Rząd cieszy się zupełnym zaufaniem króla i narodu. Król i rząd są zgodni, co do zadań, jakie czekają Rumunię. Rząd przygotowuje na najbliższą sesję parlamentarną cały szereg projektów ustaw, które doprowadzą do konsolidacji stosunków w kraju. Premier oświadczył, że rząd uczyni wszystko, aby zapewnić bezpieczeństwo wszystkim obywatelom państwa.

JUBILEUSZ NARODOWEGO ZWIĄZKU POLSKIEGO W CHICAGO.

Chicago. — Naznaczony na niedzielę, 10 sierpnia, obchód 50-lecia Związku narodowego polskiego zapowiada się wspaniale. Główną akademią obędzie się w jednej z największych sal w Chicago, która pomieści kilka tysięcy osób. Wczorajem w hotelu La Salle przyjęcie 1.200 osób. Uroczystości jubileuszowe odbywać się będą we wszystkich ośrodkach polskich w Ameryce, kolejno przez cały miesiąc sierpień i wrzesień.

SUKCES POLSKICH LEKKOATLETÓW W KOPENHADZE.

Kopenhaga. — W czasie zawodów międzynarodowych w Kopenhadze, polscy zawodnicy Kusociński i Petkiewicz odnieśli wielkie sukcesy w swych konkurencjach, zajmując pierwsze miejsce. Kusociński wygrał bieg 5.000 metrów w czasie 15 min. 13,8 sek., Petkiewicz zaś zwyciężył w biegu na 2.000 metrów, uzyskując bardzo dobry czas 5 min. 33,8 sek.

Upały w Ameryce

Pół milijarda dolarów szkody wskutek suszy. 200 osób zmarło z upałów.

Nowy Jork. — Wschodnia, oraz środkowa — zachodnia część Stanów Zjednoczonych nawiedzo na jest już od przeszło trzech tygodni przez katastrofalne upały, jakich nie notowano tam od kilkudziesięciu lat. Fala spiekoty ogarnęła całe polacie kraju, a kilka ostatnich dni stanowiły szczyt upalnej pory.

Temperatury od 40 do 45 stopni C. są na porządku dziennym.

Stan pogarsza się z dnia na dzień. Według oceny stacji meteorologicznych, zbiory tegoroczne, zwłaszcza na zachodzie Stanów Zjednoczonych, pójda w niwecz. 25 stanów, ogarniętych upałami, z trudem dźwignię się po katastrofalnej klęsce.

Straty obliczają na conajmniej pół milijarda dolarów.

Codziennie nadchodzą z różnych okolic wiadomości o wypadkach śmiertelnych wskutek udarów. W Nowym Jorku w dniu wczorajszym padło 6 osób na udar. W Chicago zanotowano 63 wypadki śmierci. Wczoraj w Casans City termo-

metr wskazywał 45 st. C. W okolicach miasta dochodzi nawet do 46 i 47 st.

Naogół zmarło z powodu upałów ponad 200 osób. Obliczenie to nie obejmuje jednak jeszcze wszystkich wypadków.

Zachodzi obawa, że w razie nie ustania upałów, nastąpi zupełny brak wody i mleka. Rolnicy z powodu braku paszy i napojów zmuszeni są do masowej wyprzedzającej bydlęta, wobec czego ceny bydląt z dnia na dzień spadają.

Już obecnie w niektórych miejscowościach daje się odczuwać dotkliwy brak wody do picia. — Woda stała się przedmiotem handlu i sprzedawana jest po 10 centów za szklankę (90 groszy).

W samym Nowym Jorku szkody, powstałe w życiu gospodarczym z powodu posuchy i upałów obliczają na 5 milionów dolarów dziennie.

ZAKUPY SOWIECKIE WE WŁOSZECH.

Rzym. — W związku z podpisaniem umowy pomiędzy rządami włoskim i sowieckim, mającej na celu powiększenie zakupów włoskich produktów przemysłowych przez rząd sowiecki, Mussolini przyjął wczoraj wieczorem w pałacu Wenecjii zastępcę komisarza ludowego dla spraw handlu wewnętrznego i zewnętrznego Z. S. R. R. Lubimowa. Rozmowa była długa i serdeczna.

806 SIEROT PO TRZESIENIU ZIEMI WE WŁOSZECH.

Rzym. — Minister robót publicznych ogłosił sprawozdanie z prac, przeprowadzonych na terenach nawiedzonych trzęsieniem ziemi.

Rząd opłaca 3190 robotników, zajętych uprzężaniem rumowisk. Cyfra ta obejmuje tylko robotników cywilnych; ponadto liczone oddziały wojsk saperських zatrudnione są w poszczególnych, zniszczonych wstrząsami podziemnymi miejscowościach.

Minister robót publicznych podaje do publicznej wiadomości, że na terenie nawiedzonym katastrofą, stwierdzono obecnie 806 sierot lub takich dzieci, które dotychczas nie mogą odnaleźć swych rodziców.

Rząd wydał prefektem powiatów Avelino, Fogia i Potenza polecenie, aby tych 806 dzieci zostało umieszczonych w domach sierot na koszt państwa.

Wreszcie sprawozdanie ministra stwierdza, że stan zdrowotny w nawiedzonym trzęsieniem ziemi okręgu jest zupełnie dobry.

POŻAR ZNISZCZYŁ PORT W AMERYCE.

Cartagena. — W amerykańskim mieście Cartagena, w stanie Kolumbia, wybuchł w tamtejszym porcie wielki pożar, który zniszczył doszczętnie wszystkie urządzenia portowe i wszystkie znajdujące się w składach i szopach zapasy towarów.

Ofiarą w ludziach na szczęście niana, szkody jednak materialne są olbrzymie, dotychczas jeszcze nieustalone. Wartość ich w każdym razie idzie w miliony dolarów.

TRĄBA MORSKA NA LIDO.

Wenecja. — W nocy z niedzieli na poniedziałek nawiedziła Lido trąba morska, licząca ok. 50 me-

trów wysokości.

Kilka domów uległo uszkodzeniu, przyczem 9 osób odniosło rany. Liczne drzewa, wyrwane z korzeniami, uniósłafa.

WIELKA KATASTROFA KOLEJOWA W ANGLII.

London. — W nocy z poniedziałku na wtorek wydarzyła się koło Preston (południowa Anglia) wielka katastrofa kolejowa. — Mianowicie wskutek fałszywego nastawienia zwrócić zderyżły się dwa pociągi osobowe, obsadzone przez ważne letnikami.

Parowozy oraz pierwsze wagony obu pociągów uległy zupełnemu zniszczeniu; przyczem kilkanaście pasażerów poniosło śmierć i około 100 poniosło obrażenia.

Blizszych szczegółów dotychczas brak.

DWIE ŚMIERTELNE OFIARY ALP.

Chamonix. — Znaleziono w górach zwłoki dwóch alpinistów austriackich, którzy spadli w przepaść z wysokości 40 metrów podczas wspinania się na jeden z wyższych szczytów.

PREMIER ŚLAWEK WYJechał DO SPAJY.

Warszawa. — We wtorek o g. 15-ej po południu p. premier Sławek wyjechał do Spajy, gdzie obecnie przebywa p. Prezydent Rzplitej.

STRZELCY FINSCY NA ZJAZD DO RADOMIA.

Warszawa. — Na zjazd legionistów w Radomiu przybędą przedstawiciele fińskiego związku strzeleckiego i wręczą Marszałkowi Piłsudskiemu order fiński najwyższego stopnia.

Program wyjazdu p. Prezydenta Rzplitej do Estonji.

Warszawa. — P. Prezydent Rzeczypospolitej opuści Warszawę w najbliższy piątek, dnia 8 b. m. i uda się w podróż do Estonji, celem odania wizyty Naczelnikowi Państwa dr. Otto Strandmanowi.

Odjazd z Warszawy pociągiem do Gdyni nastąpi w godzinach popołudniowych. Bezpośrednio po przyjeździe do Gdyni — wieczorem tegoż dnia — Pan Prezydent uda się na pokład statku „Polonia”, należący do statków polskiej linii transatlantycznej.

„Polonia” odpłynie z portu w Gdyni w nocy z dnia 8 na 9 b. m. i przybędzie do Tallina przed południem w niedzielę, dn. 10 b. m.

Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej — oprócz członków domu cywilnego i wojskowego — towarzyszyć będzie minister spraw zagranicznych p. August Zaleski, dy rektor protokołu dyplomatycznego hr. Romer i naczelnik wydziału wschodniego M. S. Z. p. Tadeusz Hołowski.

Okretowi „Polonia” towarzyszyć będzie najnowszej konstrukcji kontrtorpedowiec polski „Wiłcher”, zbudowany niedawno w stoczni francuskiej, który w ten sposób obędzie pierwszą swą podróż oficjalną zagranicę. Ponadto „Polonii” towarzyszyć będą torpedowce „Mazur”, „Podhalanin”, „Ślązak” i przypuszczalnie „Kra-kowiak”.

Dowodztwo nad flotą wojenną, towarzyszącą Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej obejmuje ją zastępca szefa marynarki wojennej, komander Unrug, wraz zszeregiem oficerów marynarki.

ARESztOWANIE SPRAWCY NAPADU NA AMBULANSY POCZTOWY.

Lwów. — Aresztowano w Rohatynie (pow. stanisławowski) niejakiego Romana Pelecha znanego działacza rozmaitych ukraińskich organizacji nacjonalistycznych. — Pelech wyjechał z Rohatyna w przedmienu napadu na ambulans pocztowy pod Bóbrką i powrócił następnie do Rohatyna z pokrwawioną ręką i nogą. Aresztowanie jego nastąpiło pod zarzutem brania udziału w napadzie. NOWY WICEMINISTER PRZEMYSŁU I HANDLU?

Warszawa. — W kołach politycznych rozszedła się pogłoska, że stanowisko pierwszego wiceministra przemysłu i handlu, które opróżnione ma zostać niezadługo

wskutek przejścia dotychczasowego wiceministra Dolezala do służby dyplomatycznej — ekonomicznej, obejmie pfr. Minkowski.

W ten sposób w ministerstwie przemysłu i handlu kierowanem przez min. Kwiatkowskiego byłoby dwóch wiceministrów, a mianowicie wiceminister Kożuchowski oraz pfr. Minkowski.

REZOLUCJE ZJAZDU ZW. PODOFICERÓW REZERWY.

Wilno. — Wczoraj zakończyły się obrady zjazdu Związku podoficerów rezerwy. W powziętych rezolucjach podoficerowie rezerwy potępiją taktykę Sejmu i opowiadają się za Marszałkiem Piłsudskim. Celem zarządzenia kryzysowego gospodarczemu, postanowiono wszcząć propagandę samowystarczalności gospodarczej.

Pozatem uchwalono wniosek protestujący przeciwko rewizjonistycznym zakusom niemieckim i wniosek przeciw gnębieniu Polaków w Kowieńszczyźnie. Następny zjazd obędzie się w przyszły rok w Gdyni.

PIORUN UDERZYŁ W GRUPE DZIECI.

Katowice. — W miejscowości Przymarki na Śląsku Opolskim w czasie burzy uderzył piorun w stodołę, w której bawiło się kilkoro dzieci. 6-letni chłopiec został zabity, inne dzieci ogłuszone. Matka zabitego dziecka stała zaledwie o kilka kroków od syna.

POŻAR RADUNIA.

Wilno. — Wczoraj nad ranem w starożytnym miasteczku Raduń położonym na szosie Wilno—Warszawa wybuchł wielki pożar wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem. Ponieważ większość mieszkańców jeszcze spała ludność zaalarmowana pożarem opanowała paniką. Spłonęło ogółem 20 domów mieszkalnych i 18 zabudowań gospodarczych. Podczas akcji ratowniczej dwie osoby zostały ciężko poparzone. Miejsce straży przy współudziale okolicznej ludności z trudem stłumiła pożogę. Straty spowodowane pożarem wynoszą przeszło 100 tys. zł.

OGŁOSZENIE.

Syndyk Tymczasowy masy upadłego Zysli Lincelada zawiadamia, że wyrokim Wydziału Zamiejscowego Piotrkowskiego Sadu Okręgowego w Częstochowie z dn. 21 lipca 1930 r. wyznaczony został odstąpieniu 6 trybunali termin do sprawdzenia wierzytelności. Sprawdzenie wierzytelności obędzie się w dn. 7 października 1930 r. o godz. 11-ej w sali Nr. 2 Wydziału Zamiejscowego w Częstochowie (ul. Panu Marji 51). Wierzyciele, którzy nie zgłoszą w oznaczonym terminie swych pretensyj nie będą uczestniczyć w podziale fundusów masy.

OGŁOSZENIE.

Syndyk Tymczasowy Zygmunt Przepert, Adwokat Komornik 2-go rew. przy Sądzie Grodzkim w Częstochowie, JÓZEF SOLARCZYK, zamieszkały w Częstochowie, przy ulicy Gen. Dąbrowskiego nr 8-a na zasadzie art. 1148 i 1149 Ust. Post. Cyw. ogłasza, że w dniu 16 października 1930 roku o godzinie 10-ej ran w sali po adwokacie Piotrkowskiego Sadu Okręgowego Wydział Zamiejscowy w Częstochowie obędzie się na pokryciu sumy 6481 zł, 12 gr. z % i kosztami od Cecylii Błaskowskiej osobiście i jako opiekunki jej nieletnich dzieci: Franciszki, Józefy, Stanisława, Marty i Tadeusza Błasków. Nieruchomości powstają:

1) składka się z 11 morgów 6 prętów ziemi w jednym dziale z budynkami domem drewnianym, o jednej ubikacji mieszkalnej i komorze, obora murowana, stodoła murowana, domem drewnianym z przybudowaną oborą i innymi w protokole opisu wymienionimi oraz z inwestarzami w tym:

2) zapisana jest w tabeli w Turów pod Nr. 30 oznaczona Nr. porządkowym 60, nr. posiada założonej księgi hipotecznej i w dzierżawie ani w zastawie nie znajduje się;

3) jaka osada włościańska podlega ograniczeniom w stosunku drobnia i nabycywaną gruntów;

4) obciążona jest spłatami spadkowymi w sumie 787 zł. 06 gr.

Suma szacunkowa nieruchomości — 12.000 zł.

Osada sprzedana być może po niższej szacunkowej jako w drugim terminie.

Biorący udział w licytacji wini słoty kaucej w wysokości 10% od sumy szacunkowej oraz świadectwo o prawie nabycywaną gruntów włościańskich.

Akta w sprawie powyższej sprzedaży znajdują się w kancelarii Piotrkowskiego Sadu Okręgowego Wydział Zamiejscowy w Częstochowie.

Częstochowa, dnia 18 czerwca 1930 r. Komornik J. Solarczyk

PAWEŁ ANTONI OSTOJA MROZEK
Opatrzony św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach, zmarł dn. 5 b. m. przeżywszy lat 80.

KRONIKA

7 SIERPNIA
Dziś — Kajemana w. Donata b. Jutro — Cyryka w. Wschód słońca o godz. 4.20

W dniu 5 sierpnia b. r. przybyła do Polski wycieczka studentów Politechniki Paryskiej, która pragnie zwiedzić również i Częstochowę.

W dniu 5 sierpnia b. r. przybyła do Polski wycieczka studentów Politechniki Paryskiej, która pragnie zwiedzić również i Częstochowę.

W dniu 5 sierpnia b. r. przybyła do Polski wycieczka studentów Politechniki Paryskiej, która pragnie zwiedzić również i Częstochowę.

Z zebrania

Okr. Tow. Rzemieślniczego. W ub. niedzielę po południu odbyło się w lokalu własnym (Aleja nr. 9) walne zebranie członków Okr. T-wa Rzemieślniczego.

W pierwszym rzędzie przewodniczący udzielił głosu p. A. Musiałowi, który referował sprawę zapisów i wyzwoleń terminatorów, zaznaczając, iż według nowej ustawy przemysłowej każdy mistrz, posiadający prawo uczenia rzemiosła, winien, przyjmując ucznia-terminatora do nauki rzemiosła, zawrzeć z opiekunem ucznia umowę przedwzajemną na czas próbny t. j. wstępną, poczem zaś t. zw. umowę stałą, opisując ją w 4-ch jednobrzmiących egzemplarzach i zarejestrować w cechu, o ile mistrz jest członkiem cechowym, w przeciwnym razie rejestruje taką w Urzędzie magistrackim lub gminnym, zależnie gdzie prowadzony jest dany warsztat.

Dalej p. Musiał proponował zebrany, aby urządził specjalne kursa dokształcające, odczyty itp. dla czeladzi kandydujących na mistrzów i dla terminatorów, którzy ukończyli już terminy.

Dalszy ciąg tematu przedmówcy kontynuował prezydent Izby Rzem p. S. Smuga, dodając, iż umowy takie są jednocześnie ewidencją uczni-terminatorów, a zarazem przez nie Izba Rzem. ma możność kontrolowania, u kogo kształcą się dany uczeń, czy u uprawnionego do nauki rzemiosła mistrza, podkreślił również, jacy rzemieślnicy i jakie fabryki mogą kształcić tych ostatnich. Następnie przypomniał samostojnym rzemieślnikom, życzącym sobie mieć prawo uczenia, o składaniu egzaminów mistrzowskich, ewentualnie czeladniczych i mistrzowskich i o ostatecznym ter-

minie egzaminów ulgowych. Na zapytania zebranych w powyżej opisanym tematach wyjaśnień udzielali: pp. S. Smuga i A. Musiał. Po udzieleniu wyjaśnień p. S. Smuga informował, że do dokształcającej szkoły zawodowej przy Magistracie mogą uczęszczać tylko ci uczniowie-terminatorzy, którzy przy zapisie na kursa przedstawiają zawartą umowę o naukę rzemiosła. Podał również do wiadomości, iż kursa dokształcające zawodowe nadal prowadzić będzie Magistrat m. Częstochowy.

Przechodząc do dalszych obrad porządku dziennego, przewodniczący odczytał przesłaną z Centralnego T-wa Rzemieślniczego w Warszawie ankietę w sprawie polityki rzemieślniczej, w celu przeprowadzenia starań o uzyskanie tejże dla rzemiosła Częstochowskiego. Na tle dotąd udzielanych pożyczek dla rzemiosła, a w szczególności ostatniej, rozdzielanej w r. b. przez Kasę Powiatową, wynika dość długa dyskusja, w której zabierali głos: pp. M. Musiał, S. Wieczorek, J. Dźwigałski, Hildebrand i inni, poczem postanowiono przeprowadzić starania za pośrednictwem Izby Rzem. w Kielcach o uzyskanie dla częstochowskiego rzemiosła pożyczki.

W wolnych wnioskach p. M. Piechocki referował sprawę budowy domu Okr. Twa Rzem., dodając, iż pod budowę tegoż T-wo posiada już własny plac i wiele materiałów budowlanych, a więc do budowy należałoby już przystąpić. Wobec powyższego uchwalono wybrać Komitet budowy Domu z członków poszczególnych cechów rzemieślniczych, mieszczących się przy T-wie, oraz zaakceptowano projekt Zarządu urządzenia na budowę domu t. zw. cegielki, aby poszczególne cechy rzemieślnicze przyczyniły się do rozprzeczania owych cegiełek przy każdej nadarzącej się sposobności, jak przy wyzwoleń, zapisach terminatorów, zebraniach i t. p. Jednocześnie mówca przypomniał o zaniebdywanym przez członków wpłacania składek członkowskich.

Wkońcu p. A. Musiał w powtórnym swem przemówieniu wydatnie nieśluszenie brnął pod uwagę przy obliczaniu podatków przez Urząd skarbowy pracę uczeni-terminatorów, motywując tem, iż warsztat rzemieślniczy jest szkołą i powinien być traktowany jako uczelnia, w której kształcą się przyszły rzemieślnik, bowiem szkoły nie podlegają tym ciężarom, wobec czego złożył wniosek, aby ogół rzemieślniczy o prawa te również się domagał. Wspomniany wniosek został zaakceptowany.

Na tem zebranie zakończono o godz. 8-ej m. 30 wieczorem. Na marginesie powyższego sprawozdania, a w związku z zamieszczonym przez nas artykułem o rzemieśle nadmienić należy w uzupełnieniu, iż według ustawy przemysłowej art. 142 za rzemiosło uważa się również i fotografowanie.

— Nocne dyżury aptek. W nocy z dnia 6 na 7 bież. miesiąca otwarte będą następujące apteki: p. Kozerskiego — II-ga Aleja nr. 24, Pieńkowskiego i Reterskiego, Krak. 33.

Tajna gorzelnia

wykryta została pod Częstochową.

Miejscowe władze kontroli skarbowej wpadły na trop wielkiej, tajnej gorzelnii pod Częstochową. W ub. poniedziałek o godz. 9-iej wiecz. komisarz Aleksiewicz oraz rewidenci Grzelec, Chowaniec i Piątkowski niespodziewanie wkroczyli do jednego z domów we wsi Żabiniec, niedaleko od Grabówki, a w domu tym zastali kompletnie urządzoną gorzelnię w pełnym ruchu, prowadzoną przez wielokrotnie notowanego w protokołach policyjnych Czesława Szmulka z Częstochowy oraz Jana Mroczkę.

W dużym aparacie 100-litrowej fabrykowały oni wódkę z cukru. Znaleziono 3 beczki gotowego zaciera cukrowego po 250 litrów każda. Zaciera został zniszczony, aparat zaś skonfiskowany, poczem poszukiwany od 2 lat

przez władze Szmulka, na którym ciąży szereg wyroków sądowych, jak i Mroczek, zostali aresztowani.

Statystyka chorób i zgonów w Częstochowie.

W tygodniu od 26 lipca do 2 b. m. miejski Wydział Zdrowia skonało 7 wypadków zsalabnieć na choroby zakaźne, w tem na dur brzuszny 1 i pniocień 6.

W tymże tygodniu zmarło w naszym mieście 20 chrześcijan i 5 żydów, łącznie 25 osób.

Śmierć wskutek kopnięcia przez konia.

W dniu 2 b. m. o godz. 7-jej wiecz. gospodarz osady Olszyn, niejaki Rybkiewicz Feliks, został kopnięty przez konia. Poszkodowany w dniu 5 b. m. zmarł w szpitalu Panny Marii w Częstochowie.

Taksówka najechała rowerzystę.

Za nieostrożną jazdę taksówką policja spisała doniesienie na Gada Władysława (Złota 75), który najechał na stojącego z rowerem przy chodniku na jezdni Żyłę Tadeusza (Mała 18), łamiąc mu części u roweru.

Okradziona w sklepie.

Stanisława Grzelecowska, zam. w Gniesznie, zameldowała policji, że w sklepie z dewocjonaliami obok klasztoru Jasnogórskiego skradziono jej z torebki ręcznej 17 zł. Dochodzenie w toku.

Kradzież z mieszkania.

Zaba Wojciech (Św. Barbary 3) zameldował policji, że z niezamkniętego mieszkania skradziono mu garnitur męski i bieliznę wart. 335 zł. Dochodzenie w toku.

Pierścionek Hani na palcu Heli.

Grajman Hania (Stary Rynek 15) zameldowała policji, że przed dwoma miesiącami skradziono jej z niezamkniętego mieszkania pierścionek, wart. 20 zł., który w dniu 2 b. m. zauważyła, że jest w posiadaniu niejakej Heli (Stary Rynek 15). Dochodzenie w toku.

Za opilstwo.

Za opilstwo policja spisała doniesienie na: Pacudę Wincentego, zam. w Łojkach, Klamę Marcina (Stanisława 7), Kazmierczaka Zygmunta (Stawowa 7) i Więckowskiego Bronisława (Mała 3).

Skradli całe łóżko.

Zameldował (Stodolna 1), że w nocy skradziono mu z niezamkniętego korytarza łóżko żelazne, wart. 10 zł.

Ostatnie wiadomości NA ZJAZD LEGJONOWY.

Warszawa. 6.8. — Na zjazd legionistów do Radomia poza premierem Stawkiem i marsz. Piłsudskim wyjeżdżają: ministrowie Prystor, Matuszewski, Kwiatkowski, Car i Staniewicz.

PRZED ZAMKNIĘCIEM WYSTAWY W POZNAŃU.

Poznań. 6.8. — W związku ze zbliżającym się terminem zamknięcia w dn. 10 b. m. wystawy komunikacji i turystyki w Poznaniu donoszą o liczny napływie wycieczek z kraju i zagranicy. Wczoraj przybył znany polonofil czeski i redaktor pisma czeskiego w Pilźnie p. Kosnar, dziś przybywa wycieczka sfer przemysłowych i handlowych z Koszyc z prezesem koszyckiej izby handlowej na czele, a w najbliższych dniach — wycieczka dziennikarzy z Królewca.

POLSCY RADCY HANDLOWI ZAGRANICĄ.

Warszawa. 6.8. — W najbliższym czasie ma być utworzona instytucja radców do spraw handlu za granicą, który obejmą swe stanowiska przy placówkach polskich zagranicą. Projekt specjalnej ustawy jest już w opracowaniu Min. Przemysłu i Handlu.

10.000 domów, w Tokio 4.000 zaś w miejscowości Cottori 3.000 domów.

NIESZCZESLIWY WYPADEK NA LWOWSKIM LOTNIKU.

Lwów. 6. 8. — Na lotnisku w Skniłowie podczas pracy został uderzeni śmigłem samolotu dwaj mechanicy. Jeden z nich otrzymał ciężką ranę głowy, drugi doznał wstrząsu mózgu.

W PORAJU sprzedam położony blińko stacji i rzeki (przy tartaku Hatki) suchy drewniany dom bez lokatorów. Siedem ubikacji. Mieszkania zimowe, ciepłe, z wybudami. Dwa ogródki, placu pod morąg. Pierwsze informacje tylko listownie.

DWOREK w Koniecpolu, komora w ogrodzie, w tymko historyczna. Adres: Częstochowa ul. Panny Marii 22 Tomasz Jasiński.

ZGUBIONO książkę Kasy Chorych wyd. na imię Wiktorja Korczyńska, Nr. 17,533.

ZGUBIONO książkę Kasy Chorych wyd. na imię Adamus Bronisław Nr. 79,335.

POTRZEBNY kowal od zaraz. Wiadom. Biała Dolna gm. Kamyk. 3402

PIES wulgiery zabłąkany do odebrania u właściciela realności przy ul. Kościuszki 82 dnia 8. 8. 1930. Adres: Władysław Wójcik, ul. Władysława 92 B. Makuch. Cena przystępna. 2613

ZGUBIONO portfel zawierający 2 weksle protestowane po zł. 100 z wysł. Sz. Gruski, dowód osobisty i książkę wojskową wyd. przez PKU. w Częstochowie na imię Eljasz Szmul Cymerman i fot. 383 grafy. 2611

SLUŻBA przychodnia umiejaca gotow. wczoraj do dwóch osób. Ul. Wawrocicka 68 mieszkanie 15 od godz. 12 do 14-jej. 2611

WALIZKI z oryginalną, gwarantowaną, wulkanizowanej fibry poleca: Wytwórnia przy ul. Ogrodowej nr 2 róg Spadkowej dom p. Włodowiczowej 2609

ZA DŁUGI i weksła zony me Leokadii nie odpowiadam. Pobore Karol. 2603

PLASZCZYKI, ubranka, sukienki letnie 30 proc. taniej sprzedaje t. „Halina” N. Kościuszki Nr. 18. 2598

ZGUBIONO książkę wojskową wydana przez PKU. Częstochowa na imię Jan Galdyn. 2609

BARDZO tanio sprzedam sklep spożywczy wraz z ładnem mieszkaniami. Wład. ul. Kordeckiego 13 Wiktor Wiczorek. 2611

ZGUBIONO dowód osobisty wyd. przez Magistrat m. Częstochowy i kartę wojskową odczytania wyd. przez Strowina na imię Cieciry Manelli. 2608

DWA pokoje i kuchnia z wygodami potrzebne zaraz ul. Dąbrowskiego 19-a. RÓŻNE bryczki sprzedam. Warszawa Nr. 41-a Rzykiecki. 2321

MEBLE wszelkiego rodzaju posiada na składzie i przyjmuje zamówienia Fabryka Mebli, Mickiewicza 48. 2193

UNIEWAZNIAM weksel na 300 zł. pl. 1/8 z podpisem Ignacy Syguda tyro Helena Józeta i Józef Walenta. 169

ZGUBIONO kartę poborową wyd. przez PKU. w Częstochowie na imię Jan Szajn. POKÓJ umeblowany z oddzielnem wejściem do odnagaja Aleja 35 m. 9. 3406

ZGUBIONO książkę Kasy Chorych wyd. na imię Marii Podstawa. 3406

ZGUBIONO książkę Kasy Chorych wyd. na imię Heronin Tabor. 3408

2 MIESZKANIA pojedyncze do wynajęcia. Wład. Mickiewicza Nr. 15 Andrzej Wójcik. 2618

Z KRAJU

(—) Pomnik ks. Skorupki w Łodzi.

Łódź w dziesiątą rocznicę „Cudu nad Wisłą” przygotowuje pomnik ks. Ignacemu Skorupce. Stanie on na placu przy katedrze św. Stanisława Kostki. Roboty ziemne już zostały podjęte i na dzień 15 sierpnia całkowicie pomnik zostanie wykończony. Na postumencie stanie figura Pana Jezusa, upadającego pod krzyżem, wykonana z brązu, a po bokach będą przedstawione epizody czynów kapłana-bohatera.

Przygotowaniem pomnika zajają się specjalny komitet z pp. Krzyżyską i dyr. Wolczyńskim na czele. W uroczystość Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny nastąpi uroczyste poświęcenie pomnika, w którym weźmie udział cała Łódź katolicka. Jednocześnie ze względu na 10-tą rocznicę „Cudu nad Wisłą” przewidziane są uroczystości kościelne w całej diecezji łódzkiej.

(—) Wyniki śledztwa w sprawie zamachu bombowego pod Poznaniem.

Dochodzenia w sprawie głośnych zamachów bombowych wykazały, że podkładanie bomb na drogach, które miały przejechać samochody, nie miało na celu rabunku. Były to raczej swawolne wybrki szumowin społecznych. A cele i motywy istotne tych czynów ostojone są tajemnicą. Natomiast dokonane przy tej sposobności rewizje ujawniły wiele ciekawych rzeczy. Okazało się, że wielu ludzi posiada bezprawnie broń palną (nawet karabiny), amunicję i inne zabójcze narzędzia. W stosu siana, w okolicy Swadernia odkryto materiał wybuchowy, w innym miejscu puste granaty i inne materiały wojskowe, kradzione zapewne z magazynów i puszczane w obieg. Posiadacze tych rzeczy staną przed sądem wojskowym, względnie — ukarani będą administracyjnie.

(—) Tragiczny wypadek samochodowy pod Katowicami.

Onegdaj wieczorem w Murckach w lesie obok kopalni „Emanuel” wydarzył się tragiczny wypadek samochodowy. Z ogromną szybkością od strony Katowic pędził samochód, należąca do p. Kutschke, przedsiębiorcy budowlanego z Katowic. Autem kierował szofer Jan Krawiec, obok którego siedział robotnik Powroźnik z Katowic. Samochód najeżdżał na drzewo, wskutek czego wpadł do fosy. Szofer doznał ciężkich ran. Powroźnik poniósł śmierć na miejscu. Ciężko ranego szofera odstawa-

Kino-Teatr „CASINO” Kościuszki 18.
 Od wtorku 5 Sierpnia 1930 r. i dni następujących.
NA EKRAKANI: Wielka Zmiana na Ekranie i Scenie! NA EKRAKANI: Jeden z najspanialszych Filmów Sezonu!

A gdy nadejdzie chwila rozstania...

Wzruszający dramat rozrywkowy mistrza ekranu **R. Eichberga.**
 W roli głównej: świetna artystka filmowa polka **DINA GRALLA.**

NA SCENIE!
 Warszawski Teatr Kewjowy „MASKA” pod dyr. Jerzego Lubicza na czele z p. **Reną Korszową!**

1. Prolog wypowie Jerzy Lubicz.
2. Walc Straussa — wykon. Girlsy „Maski”!
3. Dwie Serenady — inscenizacja — wykon. Lubicz i Irski
4. Nočna čma — inscenizacja — wykon. **Reną Korszową**
5. Funny Girls — taniec — wykon. duet **Pawłowski i Lutówna**
6. Jedna spodi — ścieżkę wykonają **Wiktoria Lubicz i Irski**
7. Katarzyna — monolog — wykona **Orlik**
8. W mym ogródku — finał w wykonaniu całego zespołu.

Nowe dekoracje wyk. — Aleksandrow. Norblin, Norris oraz Jerzy Lubicz.
 Conferencjer: Jerzy Lubicz.

Ceny miejsc zniżone: Krzesła Na I seans po 80 gr. na nast. seanse po 1 zł.

Z rozpoczęcia wiazki Ostatni seans rozpoczyna się punktualnie o 9.30 wiecz.

Pocz. Przedst. w dnie powzednie o godz. 5.30 p. p.

Teatr „NOWOŚCI”
 Scena i ekran
 Od wtorku 5 sierpnia i dni nast.
NA EKRAKANI: WESOŁY WDWIEC.
 W roli głównej **Harry Liedtke.**

NA SCENIE:
 Pierwszorazowy zespół artystów scen. Warszawskich pod kier. p. W. Orlińskiego

Dr. Steinhilber z Częstochowie
(Odmładzamy się!)

Rewizja humoru, teatru, życia i satyry w 10 obrazkach.
 Uwaga! Ceny miejsc zniżone. Ostatni seans o 9.45.

wiono do szpitala kopalnianego w Murckach, zwłoki Powroźnika odstawiono do kostnicy w Katowicach. Samochód uległ rozbiciu. Trzeci pasażer, podobno tajny agent policji niemieckiej z Bytomia, wyszedł z katastrofy cało i zaraz po wypadku uknął.

Potworny mord pod Strzemieszycami.

Onegdaj wieczorem do posterunku policji państwowej w Strzemieszycach zgłosili się mieszkańcy wsi Ciołkowizna, donosząc, że w pobliżu ich wsi znajduje się tułów człowieka do polowy zakopany w piasku. W dniu wczorajszym rano przybyli niezwłocznie do wsi władze śledcze, które przystąpiły do odświadczenia sprawców zbrodni. Przedewszystkiem ustalono, że zamordowany nazywa się Zygmunt Korzus, liczy lat 32, zamieszkały u swągry swojego Sośnierza Piotra w Strzemieszycach.

Dalej stwierdzono, że Korzus mieszkał przyjeżdżając w lesie w stodołę Sośnierza. Wobec takiego sta-

Dr. Wł. SOBOL
powrócił
 ordynuje w chorobach wewnętrznych.
 codziennie od godz. 4 do 7-ej wiecz.
 Kościuszki 24 tel. 607.

ny rzeczy poddano szczegółowym badaniom stodołę i znaleziono tam kałużę krwi. Na tej podstawie aresztowano Sośnierza, który wzięty w krzyżowy ogień pytań przyznał się do morderstwa, twierdząc, że dokonał mordu grabiami, poczem skierował odciać głowę i nogi od tułowia, aby móc ten łatwiej ukryć dół w piasku. Nogi i głowę zakopał w odległości 200 metrów od tułowia. Na życzenie władz Sośnierza udał się na miejsce zbrodni, gdzie też po usunięciu ziemi znaleziono nogi i głowę. Przesłuchania przez funkcjonariuszy policji Sośnierza podał jako powód zabójstwa Korzusa fakt, że ten ostatni odstąpił mu kilka morgów ziemi w okresie dewaluacji i obecnie dotępował się dodatkowo jeszcze do piaty.

ZE SWIATA

(X) **Lyżeczka do herbaty z dziurkami.**

Czego, jak czego, ale pomysłów nie brak sowieckim dygnitarzom. Niektóre z tych pomysłów doprowadzają do przekazania potomości jako kapitalne curiosum.

Oto ostatnio „Prawda” moskiewska z najlepszą miną podała wiadomość, że w bufetach kolejowych zarówno w Odessie jak i na wszystkich pobliskich stacjach wprowadzono do użytku lyżeczki

tylko do mieszania herbaty z dziurkami, przyчем w tym celu poprostu przedziurawiono wszystkie lyżeczki. Ten oryginalny sposób zastosowano z konieczności, ponieważ nie umiano sobie poradzić z masowymi kradzieżami lyżeczek przez podróżnych pijących w bufetach herbatę. Sposób okazał się skutecznym: obecnie nikt nie kradnie lyżeczek. No bo i cóż za korzyść z przedziurawionej lyżki.

(X) **Złoto Dunaju.**
 Pewne laboratorium chemiczne w Budapeszcie stwierdziło po zbadaniu próbek piasku, wziętych z Dunaju koło Raab, że piasek ten zawiera niezwykle wysoki procent złota. Gdyby piasku tego udało się znaleźć dostateczną ilość, można by zaniemieniem laboratorium przystąpić do jego eksploatacji. Tymczasem już w gminie Asvany koło Raab zebrali się pokaźna grupa poszukiwaczy złota, którzy pilnie płuczą piasek rzeczny. Jednemu z nich w przeciągu jednego dnia udało się tym sposobem otrzymać 7,2 gr. czystego metalu. W razie pomyślnych rezultatów poszukiwani przewidziana jest racjonalna eksploatacja złota zawartego w piasku Dunaju.

Zamordowanie syna milionera

Podjęciem zbrodni burmistrz miasta Detroit.

Onegdaj zastrzelili trzej bandyci strzałami z rewolweru w halu hatelu „La Sale” w Detroit 26-letniego Geralda Lincolna Buckleya, syna znanego milionera i króla stali Buckleya. Bandyci przyjechali do hotelu samochodem, pobiegli do halu, gdzie Buckley siedział i czytał gazety i równocześnie oddali do niego strzały z rewolweru. — Buckley, trafiony 9 kulami, padł martwy. Chodzi o akt zemsty, którego inicjatorem jest były burmistrz miasta Detroit, Ben Bowles. Buckley był czynny jako działacz polityczny i rozpoczął ostrą kampanię dziennikarską i radjową przeciw Bowlesowi. Oskarżał on Bowlesa o koczachy z światem przestępców w Detroit i ukrywanie potwornych nadużyć w ratuszu. W ostatnich dniach otrzymał zamordowany liczne listy z pogroźkami.

Burmistrz Bowles zmuszony był do opuszczenia swego stanowiska w maju br. Bandyci uciekli w zamieszaniu samochodami. Cała policja w Detroit ściga ich obecnie zapalczywie. Ojciec zamordowanego wyznaczył nagrodę w kwocie 100.000 dolarów za schwytanie morderców. Burmistrz Bowles znikł z Detroit bez śladu.

Co usłyszymy dziś przez radio?

CZWARTEK 7 SIERPNIA.
 Warszawa — Iala 1411,7 m. moc 12 kw. 1140 Przegł. prasy kraj, PAT, 1158—1210 Sygnal czasu, heinal, 1210—1235 „Dziennik” 1235—1300 Muzyka dobra gospod. 1300—1315 Kom. 1315—1330 Kom. meteor. 1330—1345 Kom. gosp. 1345—1350 „Szwajcaria Kaszubska”, 1615—1710 Muzyka gramof. 1710—1725 Kom. LOPP. 1735 „Mahatma Gandhi”, 1800 Koncert solistów, 1900—1920 Rozm. 1920—1945 Płyty gramof. 1945—2000 Gielda roln. 2000—2015 Prasy dziennik. rad. 2015 Mały lekki koncert. 2045 „Na ze miasta w roku 1950”, 2100 Transm. Serenady z dziedzińca starej arcyb. rezydencji w Salzburgu. 2300—2400 Muzyka taneczna.

CZWARTEK 7 SIERPNIA.
 Katowice — Iala 408,7 m. moc 10 kw. 1158—1205 Sygnal czasu, heinal, 1205—1300 Koncert gramof. 1300 Kom. 1535—1615 Odczyt z Warsz. 1615—1635 Kom. gosp. 1635—1735 Koncert gramof. 1735—1800 Odczyt z Warsz. 1800—1900 Koncert solist. z Warsz. 1900 Codzienny odcinek powieści. 1915—1930 Kom. 1930 Skrzynka poczt. 2000—2005 Kom. gosp. 2005—2015 Intermezzo muzyczne. 2015 Koncert z Warsz. 2045 Felieton z Warsz. 2100—2230 Transm. serenady z Salzburga. 220—2300 Kom. 2300—2400 Muzyka taneczna.

Biнокle i Okulary różnych fasonów ze szkłami najlepszych fabryk i światowej sławy fabryki Zeissa, ściśle dostosowane podług przepisów pań. Okulistów, wykonane solidnie i fachowo. Oczniki polskie i zagraniczne, lupy, termometry lekarskie, pokojowe, zakochenne. Barometry ściśnne i biurkowe oraz przybory fotograficzne i wyroby stalowe poleca

K SOCZEK
 OPTYK
 Częstochowa Pl. c. 16, tel. 225.
 Filia egzystuje od 1883 roku.

PROSZKI OD Bólu głowy
 DLA DOROSŁYCH
 z t. „Kogutek”
 „NIGRENO-NEUROVIN”
W TABLETKACH
 Szybko usuwają i porządkują bóle głowy
 ZAMIAST I PROSZKA UŻYWA SIĘ
 ZADAC W APTEKACH
 z marką „Kogutek”
A. GASECKI i S-wo
 Fabr. Chem. Farm. w Warszawie.

Trzeźwość, wzniosłym dążeniem przyświecającą przodem, wielkim nas i bogu, tym uczyni narodem. F. Kará

STEFANJA KANIAKOWA.

Okupione szczęście

POWIEŚĆ WSPÓLczesNA.
 Wreszcie oprzytomniała. Przy-pomniała sobie ohydna propozycja starego miliardera. Zbudziła się w niej dumna jej przodków.
 Czują, że porywa ją szalona złość na tego zarozumiałego starca.
 Zerwała się raptownie, otworzyła oczy, przeszła do umywalni, by przemyć splakaną twarz.
 W chwilę potem podeszła do okna, wystawiając głowę na świeży powiew powietrza. Z ogromnym wysiłkiem powstrzymywała łzy, cisnące się do oczu, starając się na dać twarzy wyraz obojętny, by zatrząść ślady bólu i rozpacz.
 Nie zeszła na lunch, wymawiając się silną migreną.
 Przed trzecią godziną wyszła, dając polecenie lokajowi, — że gdyby mister Craffson nadszedł, znajdzie ją w parku.
 Błądziła po alejkach, nie widząc nic przed sobą.
 Gdy Ralph w parę minut później zjawił się przed nią, starała się uśmiechnąć, mimo, że to było

ponad jej siły.
 Młody człowiek spojrział na nią uważnie, a w oczach jego mignął straszny niepokój.
 — Ireneo, dlaczego jesteś tak zmieniona? Co się stało? — pytał zatrwony.
 Dziewczyna milczała.
 W tej chwili oczy jego przesunęły się z twarzy Ireney na jej rękę. Z ogromnem zdziwieniem zauważył brak pierścienia. Potworna myśl przeszła mu przez głowę. Porwał jej rękę, jak łód zimne, pytając nie swoim głosem.
 — Gdzie pierścień Ireneo?
 — Nie mam go, oddałam twemu ojcu — odrzekła dziewczyna cicho.
 Ralph zachwiał się, spiorunowany niemal tem wyznaniem.
 — Ojciec śmiał ci go odebrać?
 — Nie, Ralu. Oddałam go sama dobrowolnie.
 — Dlaczego?
 — Nie pyta! lepiej — odpowiedziała powstrzymując łzy, cisnące się do oczu i wysuwając rękę z jego dłoni.
 — Ireneo! Poczóż to zrobiłaś? — wykrzyknął z bólem — zresztą to nic. Inny piękniejszy zabłyśnie na twym palcu — dodał po chwili.
 — Nie, Ralu. Drogi nasze muszą się rozjeść. Ja nie mogę zostać

twoją żoną.
 Ralph stał trupio bładny.
 — Dziewczyno, co ty mówisz? — zawołał przerażony.
 Podniosła nań oczy pełne bólu.
 — Niestety tak być musi — odrzekła stanowczo.
 Lecz on nie chciał słyszeć o tem. Ujął jej białe jak płatki róż ręce, podniósł do ust i zaczął całować namiętne.
 — Ireneo — mówił, błagalnym niemal rozpaczliwym głosem — to być nie może ukochana. Ja nie mógłbym żyć bez ciebie. Ja cię pragnę jak powietrza. — Ireneo pomyśli, szczęście stoi przed nami. Czyż dla głupich mrzonek mego ojca mamy się siebie wyrzec? Przecież tyś moja!
 Porwał ją w objęcia. Nie wiedziała sama kiedy jej głowa znalazła się na jego ramieniu, a on całował jej oczy, usta, z obłądną miłością.
 — Jedyna moja — szeptał pieszczotliwie — cóż nas obchodzi świat cały. Ja cię nie dam Iruś droga, nawet moje piekielne nie potrafią mię z tobą rozłączyć.
 Usunęła się lekko z jego objęć.
 — Nie, Ralu. Ja dałam słowo i dotrzymam go — odezwała się z mocą.
 Młody człowiek spojrział na nią

z wyrazem strasznego bólu na twarzy.
 — Jakto? Dałaś słowo, że nie zostaniesz moją żoną?
 Skinęła głową.
 — W takim razie mię nie kochasz, skoro byłaś w stanie tak łatwo mnie się wyrzec — rzekł z bezbrzeżnym smutkiem.
 Dziewczyna nic nie odrzekła. Spojrzała tylko przez łzy na niego. W oczach jej malował się ogrom cierpienia i męki.
 Ralph stał bez ruchu i patrzył na Ireneę jakimś dziwnym wzrokiem. Wreszcie odezwał się znowu:
 — Czyż przypuszczałam, że ty jednak mię nie kochasz?..
 Ireneo zakryła twarz rękoma i zaczęła cicho płakać. Niewiara Ralpha zadała jej nowy cios.
 — Kocham cię Ralu, lecz cóż miałam robić. Wszak ten człowiek bez serca chciał mi płacić pieniądze za zerwanie z tobą — wyszeptania bezdźwięcznie.
 — Co? — krzyknął zdumiony i twarz zmieniła mu się nagle pod wpływem szalonej złości, nienawiści, rozpacz i bólu. Cała orgia tych uczuć miotła nim z niepojętą siłą. Zalał rękę, aż palce zatrzeszczały w stawach.
 Nie, za nic na świecie nie po-

święci siebie i jej, tej ukochanej dziewczyny. Takiej ofiary nikt od niego żądać nie może.
 W tej chwili postanowił zmścić ojca do przeproszenia i naprawienia krzywdy, wyrządzonej Ireneo. Przeszła chwila bolesnej ciszy.
 — Ireneo — rzekł nagle Ralph z ogromną mocą. — Idę do ojca. Zmuszę go, by sam własnoręcznie oddał ci pierścień.
 Dziewczyna potrząsnęła głową.
 — Nie, drogi. To się na nic nie zda. Wiem z góry, że twój ojciec nigdy nie zgodzi się na nasz związek, a ja nie wejść do rodziny, która miałaby mnie uważać za intruza.
 — Ależ kochanie, nie bądź tak egzaltowana. Świat wielki. Wyjeżdżemy do Europy. Mam kilka milionów po matce, wystarczy nam nawet na wystawne życie — odparł, całując jej rękę.
 — Och Ralu, nie rozumiesz mię, jedyny. Ten właśnie majątek dzisiaj jest powodem naszej rozłąki.
 — Jakże byłabym szczęśliwa, gdybyś nie był tak bogaty — odpowiedziała z gorczyca.
 — A więc tak! Poświęcasz nasze szczęście dla swojej dumy? — zawołał w przystępie szalonego żalu.
 (d. c. n.)

Reklama jest dzwignią przemysłu i handlu, kto chce więc pozyskać jak najliczniejszą klientelę, niech się ogłasza w „Goiacu Częstochowskim”, najpoczytniejszym miejscowym organie prasy, — Największy nakład! — Najtańsze pismo! — Największy format — Dział drobnych ogłoszeń poczynając od 1 zł, 50 groszy, — Ceny prenumeraty i ogłoszeń na 1 kol.

Każda nowa podwytka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia, — Na zasadzie uchwały Związku Prasy Prowincjonalnej wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych, podlegają opłacie, — Do numerów świątecznych i niedzielnych pożądanę w interesie klienteli, aby wszelkie ogłoszenia i komunikaty były nadawane w przeddzień do godziny 10-jej rano.

Omyłki w ogłoszeniach nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki i nie obowiązują Administrację do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, o ile treść i sens nie zostały wypieczone. Za terminowe zamieszczenie ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Zastrzeżenie: nieobecna brywa uwzględniana o tyle, o ile zezwalała na to względy techniczne. Nie przyjmuje się odpowiedzialności za omyłki powstałe przez nadanie telegrafu telefonem.

Redaktor i Wydawca F. D. WILKOSZEWSKI. Kierownik Literacki JAN BARYLSKI. Odbito na maszynie rotacyjnej we własnych zakładach drukarskich „Goiaca Częstochowskiego”.